





**Қазақстан Республикасының ғылым және жоғары білім министрлігі
М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті
Ғылыми кітапхана**

**Министерство науки и высшего образования РК
Западно-Казахстанский университет им. М. Утемисова
Научная библиотека**

**АЙТКАЛИЕВА
КАРЛЫҒАШ
ДАЙЫРҒАЛИЕВНА**

Орал - Уральск, 2022

ББК 91.9:85
А 36
УДК 016:929

Айтқалиева Қарлығаш Дайырғалиқызы: биобиблиографиялық көрсеткіш. - Орал: М. Өтемісов ат. БҚУ РБО, 2022. - 44 б.

Ұсынылған биобиблиографиялық көрсеткіш М. Өтемісов атындағы БҚУ өнертану кандидаты Айтқалиева Қарлығаш Дайырғалиқызына арналған.

Сілтемеге 2022 жылға дейін қамтылған ғалымның өмірі мен шығармашылық қызметін сипаттайтын материалдар, оның жарияланымдарының тізімі және ол туралы материалдар кіреді. Материалдар хронологиялық ретпен орналастырылған.

Көрсеткіш студенттерге, оқытушыларға, ғылыми қызметкерлерге және оқырмандардың кең ауқымына арналған.

Айтқалиева Карлығаш Дайырғалиевна: биобиблиографический указатель. - Уральск: РИЦ ЗКУ им. М. Утемисова, 2022. - 45 с.

Предлагаемый биобиблиографический указатель посвящен кандидату искусствоведения ЗКУ им. М. Утемисова Айтқалиевой Карлығаш Дайырғалиевне.

В указатель включены материалы, характеризующие жизнь и творческую деятельность ученого, перечень его публикаций и материалы о нем, охваченные по 2022 год. Материалы расположены в хронологическом порядке.

Указатель предназначен для студентов, преподавателей, научных работников и широкого круга читателей.

ББК 91.9:85

© М.Өтемісов атындағы БҚУ Баспа орталығы, 2022

ТАЛАНТ ОТ БОГА

Сегодня ни у кого нет сомнений, народный танец – это искусство. Он рождается по тем законам, по каким рождается язык. Заведующая кафедрой хореографии и культурно-досуговой работы ЗКГУ имени М. Утемисова Карлыгаш Даиргалиевна Айткалиева жизнь посвятила танцам. Родом из Жангалинского района. Танцевать стала в школе. Затем годы обучения в хореографическом училище и в вузе. 10 лет руководила легендарным танцевальным ансамблем «Акжайык». Сейчас работает со студентами.



Сельская школа. В актовом зале собрались девчонки. Организован танцевальный кружок, хореограф проводит отбор. Оценивает гибкость, длину ног, осанку. Карлыгаш Айткалиевой восемь лет, и она тоже хочет, чтобы ее записали. По просьбе педагога плавно поднимает руки вверх, тянет носок ноги. Ей обещают, она будет частью танцевальной группы.

– Обычный кружок, куда записались, чуть ли не все девчонки, – с улыбкой вспоминает Карлыгаш Даиргалиевна. – Но потихоньку многие из них увлечение оставили. Число участниц значительно сократилось.

Карлыгаш бросать танцевать и не думала. Напротив, отрабатывала движения каждую свободную минуту. Стоя перед

зеркалом, вставала на цыпочки, как можно ниже прогибала спину назад. Уже тогда мечтала стать профессиональной танцовщицей. Правда, признаться родителям в этом долго не решалась. Была уверена, ее не поймут. Они математики, окончили физико-математический факультет ЗКГУ. Отец долгое время был директором школы, мама вела предмет.



– В районной газете поместили объявление о наборе. Я обвела его карандашом и подошла к отцу. Показав выделенный текст, со всей твердостью в голосе заявила: «Тут и буду учиться». Представляла, какой разговор меня ждет. Но оказалось наоборот. Мама, конечно, сразу высказала свое неодобрение, но отец поддержал.

Перед дверями недавно открывшегося культпросветучилища ажиотаж. Те абитуриенты, кто уже сдал вступительные экзамены, ищут свои фамилии в списках поступивших. Счастливики весело подпрыгивают и довольные выбираются из толпы. В отборочный конкурс входит специальность, абитуриент должен исполнить танец, который определит физические данные и талант от Бога, если такой имелся. Карлыгаш долго думала, что именно будет танцевать. В итоге решила исполнить танец «Қарлығаш». Может быть повезет. То волнение помнит до сих пор. Оценивали исполнение известные в городе хореографы: Лариса Викторовна

Станичная и Курамыз Габбасов, организатор и руководитель танцевального ансамбля «Ақжайық».

Заиграла музыка, девушка закружилась в танце. Она еще не могла знать, что через каких-то 10 лет возглавит легендарный ансамбль сама.



В течение трех лет студенты постигали науку. Большую часть времени проводили у станка. На профессиональном языке эти занятия называются экзерсис. Идет разминка: девушки тянут носки, вытягивают руки полукругом над собой. Ровные спинки, красивые руки и ноги – кажется, что все правильно. Стороннему наблюдателю не уловить тех ошибок, которые видны педагогу. Но он поправляет: у одного нога «смотрит» не в ту сторону, у другого неправильное положение головы.

Только с виду кажется, что это легко, но находиться в позиции не так просто.

Родители надеялись, что после учебы дочь вернется домой. Но Карлыгаш увидела объявление. Черным фломастером на альбомном листе сообщалось о приеме на хореографический факультет Чимкентского института имени Аль-Фараби. Она решила попробовать силы.

– От гениальной идеи, которая возникла в моей голове, я не сдержалась и вслух произнесла: «Вот сюда-то мне и надо». В этот самый момент за спиной у меня стоял Курамыз Бердыгалиевич, которого я не заметила. Он услышал, повернул меня к себе и сказал: «Поедешь, поступишь, вернешься и возглавишь ансамбль «Ақжайық». Все так и случилось. В Чимкенте училась пять лет. Все это время танцевала в известном ансамбле «Қаракөз». Он был лауреатом многих республиканских и международных конкурсов. И там у меня были великолепные педагоги. После окончания института вернулась. Пригласили работать на кафедру хореографии в институт искусств имени Даулеткерей. Через три года начальник управления культуры Максут Константинович Умаргалиев предложил возглавить ансамбль «Ақжайық». Художественным руководителем его я была 10 лет.

«Ақжайық» – часть Карлыгаш, ее творческой жизни. Она признается, это были годы плодотворной работы. Коллектив непрофессиональных танцоров под руководством Курамыза Бердыгалиевича конечно, уже громко заявил о себе. Карлыгаш уверена, ей досталось богатое наследство, которое она старалась не только сберечь, но и приумножить. Без этого танцевального коллектива не обходится ни одно серьезное культурное мероприятие. Он давно стал визитной карточкой области. Неоднократный победитель как республиканских, так и международных танцевальных конкурсов. Не одно поколение юных танцоров прошли через школу ансамбля. Здесь раскрывали свои способности, учились раскрепощению и свободе самовыражения, дисциплине и ответственности ведущие хореографы области.



– Ансамбль «Ақжайық» – настоящий праздник танца и творчества, которого так ждут и зрители, и сами танцоры, – говорит Карлыгаш. – Организован он в 1974 году на базе кружков художественной самодеятельности при Уральском педагогическом институте имени А.С. Пушкина. Танцевали в нем студенты филологического факультета. Ансамбль посетил с выступлениями многие страны, в том числе Бельгию, Норвегию.

Трудно определить, сколько в репертуаре танцевальных номеров. Их невозможно сосчитать. Они имеют самые

разнообразные названия: иногда по песне, под которую танцуются, по количеству танцоров, название также определяет рисунок танца. Но во всех постановках есть что-то общее, характерное для казахского танца вообще: изящество, грация, сочетание скромности и простоты с большим чувством собственного достоинства. Хореография народного танца не нуждается в переводе – она понятна в любом уголке земного шара, где бы ни выступал ансамбль.

– Когда ты видишь лица зрителей, и все два часа концерта они живут вместе с артистами одной жизнью, когда улыбка не сходит с их лиц, это и есть настоящий успех, – признается Карлыгаш.

Через два года ее руководства коллектив завоевал золотую медаль на танцевальном конкурсе в Турции. Через несколько лет успех в Турции повторили. В 2005 году снова этот конкурс, но она уже в качестве главного балетмейстера районных ансамблей Акжайыкского, Сырымского и Бурлинского районов. В итоге снова первые места.

Члены иностранного жюри высоко оценили уровень подготовки. Выделили их среди сильных коллективов из Греции, Болгарии, Грузии. В выступлении отметили традиционность исполнения, национальный колорит, фольклорность, костюмы и, конечно, саму постановку танца.

Возможно, сотрудничество с ансамблями продолжилось бы. Но Карлыгаш хотелось продолжить учебу, она поступила в аспирантуру.

Сегодня является руководителем кафедры хореографии в ЗКГУ. Учит студентов азам профессии, а главное – умению нести радость зрителям.

– Студенты должны понимать, что хотят передать танцем, ведь каждый жест, каждое движение имеет смысл, – объясняет она. – Танец – это разговор, повествование, история. И потому каждый танцор, сохраняя свою индивидуальность, должен выразить то, что задумывал хореограф.

Надежда Жолдошева
Информбиржа. - 2017. - 1 июня. - №22.
<http://ibirzha.kz/talant-ot-boga/>

АЙТҚАЛИЕВА ҚАРЛЫҒАШ ДАЙЫРҒАЛИҚЫЗЫ



Қарлығаш Дайырғалиқызы Айтқалиева 1967 жылы 5 желтоқсанда дүниеге келген. Ол 1986-1989 жылдары Орал мәдени-ағарту училищесінің хореография бөлімін бітірді. 1989-1994 жылдары Әбунәсір әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтында «Би ұжымдарының жетекшісі» мамандығы бойынша жоғары білім алады.

Ұстаздық еңбек жолын 1994 жылдан бастап М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің мәдениет және өнер институтының «Хореография» мамандығы бойынша аға оқытушылық қызметімен бастайды. Бүгінде ол - би өнерін меңгерген білікті ұстаз маман.

Қ.Д.Айтқалиева 2006 жылы ҚР БҒМ М.Әуезов атындағы әдебиет және өнер ғылыми-зерттеу институтының сырттай аспирантурасын бітіреді. 2007 жылы «Балетмейстер Дәурен Әбіровтің шығармашылық мұрасы» тақырыбында кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап, өнертану ғылымдарының кандидаты ғылыми атағына ие болады. Халықаралық, республикалық дәрежелерде өткен конференцияларға қатысып, мақалалары, ғылыми жинақтарда, Жоғарғы Аттестациялық Комитет белгілеген басылымдарда, импакт-фактор журналында жарияланды. «Танцы народов Средней Азии», «Халықтық-сахналық биді оқыту теориясы мен әдістемесі», «Классикалық биді оқыту теориясы мен әдістемесі» атты хореография мамандығы бойынша әзірленген оқу-әдістемелік құралдары, «Қазақ және шетел хореография тарихы», «Д.Әбіровтың қазақ би мектебі» атты электрондық оқулықтары мен монографиялары баспа бетін көрді.

Қ.Д.Айтқалиева - 2008-2009 оқу жылынан «Хореография және мәдени- тынығу жұмысы» кафедрасының меңгерушісі. Ол - шебер ұйымдастырушы, кафедраның барлық жұмыстарын тиянақты қадағайлай білетін, ұқыпты жүргізе алатын бірегей маман.

Қарлығаш Дайырғалиқызы 1998-2008ж.ж. БҚО Мәдениет басқармасының ұсынысымен облыстық «Ақ Жайық» халықтық ән-би ансамблінің бас балетмейстері ретінде шақырылды.

Оның шәкірттері халықаралық, республикалық байқауларда талай мәрте биіктерден көріне білді. «Ұстаздық еткен жалықпас-үйретуден балаға» демекші, Қарлығаш Дайырғалиқызы шығармашылық жұмыспен белсенді айналысып, педагогикалық іске қоса балетмейстерлік шығармашылықты да ұштастыра отырып, көптеген би қойылымдарын даярлады.

2000 жылы Астана қаласында өткен «Шабыт» халықаралық жастар шығармашылық байқауында қазақтың тұңғыш кәсіби бишісі Ш.Жиенқұлова атындағы сыйлыққа ие болды

2001 жылы өткен Ш.Жиенқұлова атындағы II Республикалық қазақ би байқауында «Салтанат» би қойылымы Бас жүлдеге ие болды.

2002 жылы Германия еліндегі Берлин, Гамбург, Халле қалаларында арнайы шақыруымен өнер көрсетті.

2004 жылы Ялта, Варшава қалаларында өткен халықаралық студенттер фестивалінде «Хореография» номинациясы бойынша шәкірттері жүлделі орынның иегерлері атанды. Осы жылы Түркия елінің бұрынғы астанасы Стамбулда өткен «Фомгед» жастар фольклорлық ән-би фестиваліне қатысып, алтын медальға ие болды.

2005 жылы Түркия елінің астанасы Анкара қаласында өткен жастар фестивалінің жүлдегері.

2006 жылы Ш.Жиенқұлова атындағы III Республикалық қазақ би байқауында биші студенттері II жүлделі орынға ие болды.

2008 жылы Польша елінде өткен этнографиялық жастар фестивалінде би композициялары халық көңілінен шығып, лауреат атанды. Осы жылы «Европ+Азия» Халықаралық фестиваль-байқауда «Жауһазын» балалар би ансамбліне қойған биі дипломант атанды.

2011 жылы «Арна» ансамблінде қойылған «Қара жорға» биі облыстық «Қара жорға – жастар сәні» би байқауында «Қара жорғаның майталманы» атты Бас жүлдеге ие болды. Орынбор қаласында өткен «На Николаевской –2011» атты Халықаралық студенттер шығармашылығы байқауында шәкірттері I орынды иеленді.

2013 жылы Астана қаласында өткен «Шабьт» конкурсында Қарлығаш Дайырғалиқызының жетекшілігімен «Қыз Жібек» би ансамбілі 3 жүлделі орынға ие болды.

2014 жылы Ұлттық Дельфий ойындарында «Арна» ансамбіліне қойылған билері Алтын медальды жеңіп алса, 2015 жылы мамыр айында РФ Орел қаласында өткен X Халықаралық ашық жастар Дельфийлік ойындарында 15 студенті Күміс медальды иеленді.

2016 жылы наурыз айында Астана қаласында Қазақ Ұлттық өнер университетінде өткен «Қазақ биін оқыту теориясы мен әдістемесі» пәні бойынша Республикалық пәндік олимпиадада шәкірттері 3 орынға ие болды, т.б.

Қ.Д.Айтқалиева екі рет облыс әкімінің қабылдауында болып, көптеген алғыс хаттарды, мақтау қағаздарды, дипломдарды иеленіп, «Ы.Алтынсарин» төсбелгісімен (2013 ж.) марапатталды. Әрине, бұл реттегі шығармашылық еңбек өз жалғасын табарына күмән жоқ.

Сөз соңында ұстаздардың ұстазы Қарлығаш Дайырғалиқызын 50 жас мерейтойымен құттықтап, деніне саулық, отбасына амандық тілейміз. Қашанда өнертану саласының шығармашылық биігінде болғайсыз демекпіз. Біз сізбен мақтанамыз.

Мәдениет және өнер факультетінің ұжымы

БҚМУ хабаршы. - 2017. - №4. - Б.294.

ӨНЕРТАНУ КАНДИДАТЫ ҚАРЛЫҒАШ ДАЙЫРҒАЛИҚЫЗЫ АЙТҚАЛИЕВАНЫҢ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ БЕЛЕСТЕРІ

Қарлығаш Дайырғалиқызы Айтқалиева 1967 жылы 5 желтоқсанда дүниеге келген.

- 1986-1989 жж.** Орал мәдени-ағарту училищесінің хореография бөлімін бітірді
- 1989-1994 жж.** Әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтында «Би ұжымдарының жетекшісі» мамандығы бойынша жоғары білім алды
- 1994 ж** М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің «Хореография» мамандығы бойынша мәдениет және өнер институтының аға оқытушысы
- 1998-2008 жж.** БҚО мәдениет басқармасының ұсынысымен облыстық «Ақ Жайық» халық ән-би ансамблінің бас балетмейстері ретінде шақырылды
- 2000 ж.** Астана қаласында өткен «Шабьт» халықаралық жастар шығармашылық байқауында қазақтың тұңғыш кәсіби бишісі Ш. Жиенқұлова атындағы сыйлыққа ие болды
- 2001 ж.** Ш. Жиенқұлова атындағы II республикалық казак би байқауында «Салтанат» биімен бас жүлдені иеленді
- 2002 ж.** Берлинде, Гамбургте, Германиядағы Халлда арнайы шақырту бойынша өнер көрсеткен
- 2004 ж.** Варшавадағы Ялта қаласында өткен

- Халықаралық студенттер фестивалінде
«Хореография» номинациясы бойынша жүлделі
орындарға ие болды
- 2005 ж.** Түркия астанасы Анкарадағы жастар
фестивалінің жүлдегері
- 2006 ж.** ҚР БҒМ М. Әуезов атындағы Әдебиет және
өнер ғылыми-зерттеу институтының
аспирантурасын сырттай аяқтады
- 2006 ж.** Ш. Жиенқұлова атындағы III республикалық
қазақ би байқауында студенттер-бишілер II
жүлделі орынға ие болды
- 2007 ж.** «Балетмейстер Дәурен Абировтың
шығармашылық мұрасы» тақырыбында
кандидаттық диссертациясын сәтті қорғады
- 2007 ж.** өнертану кандидаты ғылыми атағын алды
- 2008 ж.** би композициялары Польшадағы
этнографиялық жастар фестивалінде
танымал болды
- 2008-2009 жж.** «Хореография және мәдени-тынығу жұмысы»
кафедрасының меңгерушісі
- 2011 ж.** «Арна» ансамблінде қойылған «Қара жорға» биі
облыстық би байқауында Гран-при иегері
атанды
- 2011 ж.** Орынбор қаласында өткен «На Николаевской -
2011» Халықаралық студенттік шығармашылық
байқауында оқушылары I орын алды
- 2013 ж.** Қарлығаш Дайырғалиқызы жетекшілігімен
«Қыз Жібек» би ансамблі Астана қаласында
өткен«Шабыт» байқауында3 жүлделі орынға

ие болды

- 2013 ж.** «Ы. Алтынсарин» төс белгісімен марапатталды
- 2014 ж.** «Арна» ансамблі Ұлттық Дельфий ойындарында алтын медаль жеңіп алды
- 2014 ж.** ҚР еңбек сіңірген әртісі, ҚазҰӨУ профессоры Т.Б. Әліппабаевтың «Қазақстанның хореографиялық өнеріндегі негізгі дәстүрлердің сыну аспектілері» шеберлік сыныбында біліктілігін арттыру
- 2014 ж.** п.ғ.д., ҚазҰӨУ профессоры А.К. Күлбьякованың «педагог-хореограф маманын даярлау технологиялары» мастер-класында біліктілікті арттыру
- 2014 ж.** Т. Жүргенов атындағы ҚазҰӨА доценті А.М. Маемировтың «Қазақстанның қазіргі заманғы өнері контекстіндегі театрлық қойылымдар мен сахна шеберлігінің өзекті мәселелері» мастер-класында біліктілікті арттыру
- 2014 ж.** «жоғары, техникалық және кәсіптік білім беру сапасын тәуелсіз бағалау жүйесі» семинарында біліктілікті арттыру
- 2015 ж.** Орал қаласында өткен X халықаралық ашық жастар Дельфий ойындарында оқушылар күміс медаль жеңіп алды
- 2015 ж.** «Практикаға бағытталған оқыту» семинар-тренингінде біліктілікті арттыру
- 2016 ж.** Астана қаласындағы Қазақ ұлттық өнер университетінде «Қазақ биін оқытудың теориясы мен әдістемесі» пәні бойынша оның оқушылары Республикалық пәндік олимпиадада

3 орын алды

- 2016 ж.** «Көркем әдебиет жүйесін дамытудың тиімді моделі» халықаралық конференциясына қатысқаны үшін мастер-класс өткізу
- 2016 ж.** «Қазақстандағы оқушылардың көркем білім беру жүйесінің тиімді модельдік дамуы: дәстүрлер, инновациялар, перспективалар» Халықаралық конференциясына қатысу
- 2019 ж.** «Көркем-шығармашылық білім берудің және мәдени-демалыс қызметінің инновациялық әдістемелері» біліктілігін арттыру

**ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ НАУЧНО-
ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
КАНДИДАТА ИСКУССТВОВЕДЕНИЯ
КАРЛЫГАШ ДАЙЫРГАЛИЕВНЫ
АЙТКАЛИЕВОЙ**

Айткалиева Карлыгаш Даиргалиевна родилась 5 декабря 1967 года.

- 1986-1989 гг.** окончила хореографическое отделение Уральского культурно-просветительского училища
- 1989-1994 гг.** получила высшее образование в Шымкентском педагогическом институте культуры имени аль-Фараби по специальности «Руководитель танцевальных коллективов»
- 1994 г.** старший преподаватель института культуры и искусства Западно-Казахстанского государственного университета им. М. Утемисова по специальности «Хореография»
- 1998-2008 гг.** приглашена в качестве главного балетмейстера областного народного ансамбля песни и танца «Ак Жайык» по представлению управления культуры ЗКО
- 2000 г.** была удостоена премии имени первого казахского профессионального танцора Ш. Жиенкуловой на международном молодежном творческом конкурсе «Шабьт» в г. Астана
- 2001 г.** была удостоена Гран-при с постановкой танца «Салтанат» на II республиканском конкурсе казахского танца имени Ш. Жиенкуловой

- 2002 г.** выступала по специальному приглашению в Берлине, Гамбурге, Халле в Германии
- 2004 г.** на международном студенческом фестивале в Ялте, Варшаве в номинации «Хореография» ее ученики стали обладателями призовых мест
- 2005 г.** призер молодежного фестиваля в столице Турции г. Анкара
- 2006 г.** окончила заочную аспирантуру научно-исследовательского Института литературы и искусства имени М. Ауэзова МОН РК
- 2006 г.** студенты-танцоры заняли II призовое место на III республиканском конкурсе казахского танца имени Ш. Жиенкуловой
- 2007 г.** успешно защитила кандидатскую диссертацию на тему «Творческое наследие балетмейстера Даурена Абирова»
- 2007 г.** получил ученое звание кандидата искусствоведения
- 2008 г.** танцевальные композиции завоевали популярность и стали лауреатами на этнографическом молодежном фестивале в Польше
- 2008-2009 гг.** заведующая кафедрой «Хореография и культурно-досуговая работа»
- 2011 г.** танец «Қара жорға», поставленный в ансамбле «Арна», стал обладателем Гран-при на областном конкурсе танца
- 2011 г.** ее ученики заняли I место на международном конкурсе студенческого творчества

«На Николаевской - 2011», который проходил в г. Оренбурге

- 2013 г.** танцевальный ансамбль «Кыз Жибек» под руководством Карлыгаш Даиргалиевны занял 3 призовое место на конкурсе «Шабьт» в г. Астана
- 2013 г.** награждена нагрудным знаком «Б. Алтынсарин»
- 2014 г.** ансамбль «Арна» завоевал золотую медаль на Национальных Дельфийских играх
- 2014 г.** повышение квалификации на мастер-классе заслуженного артиста РК, профессора КазНУИ Алиппабаева Т.Б. «Аспекты преломления кюевых традиций в хореографическом искусстве Казахстана»
- 2014 г.** повышение квалификации на мастер-классе д.п.н., профессора КазНУИ Кульбековой А.К. «Технологии подготовки специалиста педагога-хореографа»
- 2014 г.** повышение квалификации на мастер-классе доцента КазНАИ им Т. Жургенева Маемирова А.М. «Актуальные проблемы театральных постановок и сценического мастерства в контексте современного искусства Казахстана»
- 2014 г.** повышение квалификации на семинаре «Система независимой оценки качества высшего, технического и профессионального образования»
- 2015 г.** ученики завоевали серебряную медаль на X Международных открытых молодежных Дельфийских играх в г. Орел

- 2015 г.** повышение квалификации на семинар-тренинге «Практико-ориентированное обучение»
- 2016 г.** ее ученики заняли 3 место на республиканской предметной олимпиаде по предмету «Теория и методика обучения казахскому танцу» в Казахском национальном университете искусств в г. Астана
- 2016 г.** проведение мастер-класса для участников международной конференции «Эффективная модель развития системы художественного образования школьников в Казахстане: традиции, новации, перспективы»
- 2016 г.** участие международной конференции «Эффективная модель развития системы художественного образования школьников в Казахстане: традиции, новации, перспективы»
- 2019 г.** повышение квалификации «Инновационные методики художественно-творческого образования и культурно-досуговой деятельности»

ЕҢБЕКТЕРІНІҢ БИБЛИОГРАФИЯСЫ

БИБЛИОГРАФИЯ ТРУДОВ

2010

1. 050409 - хореография, 05406 - режиссура: курстық, реферат жұмыстарын дайындауға арналаған оқу-әдістемелік құрал / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚМУ Баспа орталығы, 2010. - 20 б.
2. Әдістемелік нұсқау / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: РИО, 2010. - 18 б.
3. Магистранттардың ғылыми - зерттеу практикасының бағдарламасы / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: РИО, 2010. - 12 б.

2011

4. Қазақ би өнерінің шебері: 5В040900 - Хореография мамандығының студ. арн. оқулық / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: БҚМУ, 2011. - 190 б.
5. Теория и методика преподавания народно - сценического танца: учеб. пособие для студ. спец. 5В040900 - Хореография / Қ.Д. Айтқалиева. - Уральск: ЗКГУ, 2011. - 336 с.

2012

6. Теория и методика преподавания классического танца: учебное пособие / Қ.Д. Айтқалиева. - Уральск: РИО ЗКГУ, 2012. - 173 с.

2013

7. Балетмейстер Дәурен Әбіровтің шығармашылық мұрасы: монография / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: РБО БҚМУ, 2013. - 214 б.

2017

8. Бітіру біліктілік жұмысын (диплом) орындауға арналған әдістемелік ұсыныстар / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: РБО БҚМУ, 2017. - 60 б.
9. Д.Әбіровтың шығармашылығы: өмір жолы мен ізденістері: монография / Қ.Д. Айтқалиева. - Уральск: РИЦ ЗКГУ, 2017.
10. Оқу, педагогикалық және дипломалды практика бағдарламасы / Қ.Д. Айтқалиева [и др.]. - Орал: РБО БҚМУ, 2017. - 72 б.
11. Теория и методика преподавания классического танца: учебное пособие для студентов специальности 5В040900 «Хореография» / Қ.Д. Айтқалиева. - Уральск: РИЦ ЗКГУ, 2017. - 159 с.
12. Теория и методика преподавания народно - сценического танца: учебное пособие для студ. специальности 5В040900 «Хореография» / Қ.Д. Айтқалиева. - 2-е изд., доп. - Уральск: РИЦ ЗКГУ, 2017. - 283 с.
13. Халықтық-сахналық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі = Theory and methodology of the people's scenic dance teaching: оқу құралы / Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚМУ РБО, 2017. - 488 б.

2018

14. Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі = Theory and techniques of teaching classical dance: оқу құралы / Қ.Д. Айтқалиева, Р.Г. Шамгонова. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚМУ РБО, 2018. - 246 б.
15. Магистранттардың ғылыми - зерттеу практикасының бағдарламасы: 6М090600 - Мәдени-тынығу жұмысы мамандығына арналған / құраст.: Қ.Д. Айтқалиева, Г.Г. Гурьева. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚМУ РБО, 2018. - 12 б.
16. Магистранттардың педагогикалық практикасының бағдарламасы: 6М090600 - Мәдени-тынығу жұмысы мамандығына арналған / құраст.: Қ.Д. Айтқалиева, Г.Г. Гурьева. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚМУ РБО, 2018. - 8 б.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚУЛЫҚТАР ЭЛЕКТРОННЫЕ УЧЕБНИКИ

2010

1. Д. Абировтің қазақ би мектебі / К.Д. Айтқалиева. - Орал: БКМУ, 2010. Жүйелік талаптар: Windows/XP Р ІІІ және жоғары (1500 MHz және жоғары) ШКЕС 128 Мб 200 Мб Қатты тегеріште.
2. Қазақ және шетел хореография тарихы / К.Д. Айтқалиева. - Орал: М. Отемисов ат. БКМУ, 2010. Жүйелік талаптар: Windows 2000/XP; РІІІ және жоғары (1500 MHz және жоғары); ШКЕС 128Мб;200Мб Қатты тегеріште.

2018

3. Классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі = Theory and techniques of teaching classical dance: оқу құралы / Қ.Д. Айтқалиева, Р.Г. Шамгонова. - Орал: М. Өтемісов атындағы БҚУ РБО, 2018. - 246 б. ШКЕС Жүйелік талаптар: Windows 2000/XP; РІІІ және жоғары (1500 MHz және жоғары); ШКЕС 61,5 МБ (64 512 000 байт) Қатты тегеріште.

**ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІЛІГІМЕН ҚОРҒАЛҒАН
МАГИСТРЛІК ДИССЕРТАЦИЯЛАР
МАГИСТЕРСКИЕ ДИССЕРТАЦИИ,
ВЫПОЛНЕННЫЕ ПОД НАУЧНЫМ
РУКОВОДСТВОМ**

2012

1. Муканбетова, Ж.Т. Мәдени-тынығу жұмысы мамандығындағы студенттерге хореография сабағын оқыту негіздері: 6М090600 - Мәдени - тынығу жұмысы мамандығы бойынша ғыл. магистрі акад. дәреж. алуға дайынд. магистрлік диссертация / Ж.Т. Муканбетов; ғыл. жетекші Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: БҚМУ, 2012. - 83 б.
2. Муканбетова, Ж.Т. Мәдени-тынығу жұмысы мамандығындағы студенттерге хореография сабағын оқыту негіздері: 6М090600 - Мәдени-тынығу жұмысы мамандығы бойынша ғыл. магистрі акад. дәреж. алуға дайынд. магистрлік дисс. рефераты / Ж.Т. Муканбетов; ғыл. жетекші Қ.Д. Айтқалиева. - Орал: БҚМУ, 2012. - 13 б.

2013

3. Зурбасов, Д.И. Дизайнерское проектирование в сфере экотуризма: магистр. дисс. на соиск. акад. степ. магистра искусствоведческих наук по спец. 6М042100 - Дизайн / Д.И. Зурбасов; науч. рук. К.Д. Айтқалиева. - Уральск: ЗКГУ, 2013. - 113 с.
4. Зурбасов, Д.И. Дизайнерское проектирование в сфере экотуризма: реферат магистр. дисс. на соиск. акад. степ. магистра искусствоведческих наук по спец. 6М042100 - Дизайн / Д.И. Зурбасов; науч. рук. К.Д. Айтқалиева. - Уральск: ЗКГУ, 2013. - 14 с.

5. Нургалиева, А.Б. Проблемы и перспективы строительства социального жилья: магистр. дисс. на соиск. акад. степ. магистра искусствоведческих наук по спец. 6М042100 - Дизайн / А.Б. Нургалиева; науч. рук. К.Д. Айткалиева. - Уральск: ЗКГУ, 2013. - 129 с.
6. Нургалиева, А.Б. Проблемы и перспективы строительства социального жилья: реферат магистр. дисс. на соиск. акад. степ. магистра искусствоведческих наук по спец. 6М042100 - Дизайн / А.Б. Нургалиева; науч. рук. К.Д. Айткалиева. - Уральск: ЗКГУ, 2013. - 10 с.

2017

7. Мажитов, М.И. Атырау облысы, Ақтөбе - Лаэти қалашығындағы ашық аспан астындағы мұражай кешенін жобалау: 6М042100 - Өнертану ғылымдарының магистрі академиялық дәрежесін алу үшін дайындалған магистрлік диссертация / М.И. Мажитов; ғылыми жетекші. К.Д. Айткалиева. - Уральск: БҚМУ, 2017. - 80 с.
8. Мажитов, М.И. Атырау облысы, Ақтөбе - Лаэти қалашығындағы ашық аспан астындағы мұражай кешенін жобалау: 6М042100 - Өнертану ғылымдарының магистрі академиялық дәрежесін алу үшін дайындалған магистрлік диссертацияның рефераты / М.И. Мажитов; ғылыми жетекші. К.Д. Айткалиева. - Уральск: БҚМУ, 2017. - 16 с.

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ, РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯЛАРДА ЖАСАЛҒАН
БАЯНДАМАЛАРЫ, ҒЫЛЫМИ ХАБАРЛАРЫ
ЖӘНЕ ҚАТЫСЫ**

**ДОКЛАДЫ, НАУЧНЫЕ СООБЩЕНИЯ И УЧАСТИЕ
НА МЕЖДУНАРОДНЫХ, ВСЕСОЮЗНЫХ,
РЕСПУБЛИКАНСКИХ КОНФЕРЕНЦИЯХ**

2003

1. М. Өтемісұлы шығармаларының қазақ ұлттық биінің өркендеуіне тигізген әсері / Қ.Д. Айтқалиева // М. Өтемісұлының 200 жылдығына арналған республикалық ғылыми - теориялық конференцияның материалдары «Махамбет және ұлттық мұра». - Орал, 2003. - 1 б. - 9-10 қазан. - Б. 136-139.

2004

2. Қазақтың тұңғыш кәсіби балетмейстері / Қ.Д. Айтқалиева // Материалы региональной научно - практической конференции, посвященной Всемирному Дню танца «Проблемы и перспективы развития хореографического искусства в Западном Казахстане». - Уральск, 2004. - 26-29 апреля. - С. 9-14.
3. М. Әбіров шығармашылығындағы балалар тақырыбы / Қ.Д. Айтқалиева // Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған М. Өтемісұлы атындағы БҚМУ-нің профессор - оқытушылар құрамының 65-ші ғылыми - тәжірибелік конференциясының жинақ материалдары. - Орал, 2004. - 2 б. - 14-15 желтоқсан. - Б. 218-221.

2005

4. Баланың көркемдік талғамын ұлттық би өнері негізінде қалыптастыру / Қ.Д. Айтқалиева // Бүкіләлемдік би күніне

арналған республикалық ғылыми - практикалық конференция материалдары «Өнер және мәдениет: жастар трибунасы». - Орал, 2005. - 29 сәуір. - Б. 12-19.

2006

5. Қазақстан би өнерінің мұрасы / Қ.Д. Айтқалиева // «Ұлттық мәдени мұра және оның қазіргі заманғы мәселелері» атты халықаралық ғылыми - практикалық конференциясының материалдары. - Орал, 2006. - 21-23 сәуір. - Б. 295-297.
6. Портфолио арқылы оқушының өзін-өзі бағалауы / Қ.Д. Айтқалиева // Облыстық ғылыми - практикалық конференция материалдары «Үздіксіз білім беру жүйесіндегі білім сапасын арттыру мен зәру мәселелері». - Орал, 2006. - Б. 26-29.

2008

7. «Шығыс биінің композициясы» пәнінен студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру / Қ.Д. Айтқалиева // «Алдыңғы педагогикалық тәжірибе мектебі» материалдардың жинағы. - Орал, 2008. - Б. 70-72.

2009

8. Тарихи тұлға - өнер кейіпкері / Қ.Д. Айтқалиева // Ғарифолла Құрманғалиевтің туғанына 100 жыл толуына арналған «Ғарифолла Құрманғалиевтің музыкалық - педагогикалық мұрасы» атты халықаралық ғылыми - тәжірибелік конференцияның материалдары. - Орал, 2009. - С. 133-135.

2013

9. Қазіргі қазақ биінің өзіндік өрнегі / Қ.Д. Айтқалиева // Материалы международной научно - практической конференции «Культура, искусство и наука в современном

образовательном пространстве». - Уральск, 2013. - Б. 106-108.

2014

10. Қазақ сахнасында «Махаббат туралы аңыз» балеті» / Қ.Д. Айтқалиева // Махамбет Өтемісұлының 211 жылдығына арналған дәстүрлі «VI Махамбет оқулары» атты республикалық ғылыми - тәжірибелік конференция материалдары жинағы. - Орал, 2014. - 5 мамыр. - Б. 261-262.

2015

11. Романтикалық балет - «Қозы Қөрпеш-Баян Сұлу» / Қ.Д. Айтқалиева // «Махамбет оқулары - 7» атты дәстүрлі республикалық ғылыми - тәжірибелік конференциясының материалдарының жинағы. - Орал, 2015. - 23 қазан. - I том. - Б. 273-276.

12. «Choreography Expertise Dauren Abirova» / Қ.Д. Айтқалиева // «Қазіргі заманға лайықты өзекті мәселелер: мәдениет, тарих, идеология» атты Халықаралық қашықтық ғылыми - тәжірибелік конференция. - Шымкент, 2015. - 3-6 қараша.

2016

13. Батыс Қазақстан би өнерінің дамуындағы хореография кафедрасының рөлі / Қ.Д. Айтқалиева // «Қазіргі қоғамдағы Батыс Қазақстанның мәдениеті, өнері, ғылымы және білімі: ақпараттық ресурстары мен технологиясы» атты облыстық ғылыми - тәжірибелік конференциясы материалдар жинағы. - Орал, 2016. - 26 ақпан. - Б. 70-73.

14. «Қазіргі қазақ биін оқытудың тиімді жолдары» / Қ.Д. Айтқалиева // «Қазақстанда тиімді көркемдік білім беру жүйесін дамыту: дәстүрлер, жанащылдық, жетістіктер» атты

Халықаралық конференция материалдарының жинағы. - Астана, 2016. - Б. 21-25.

15. Ұлттық хореография өнеріндегі «Наз» мемлекеттік би театрының рөлі / Қ.Д. Айтқалиева, А.М. Кенесариева // «VIII Махамбет оқулары» атты республикалық ғылыми - тәжірибелік конференциясы материалдары жинағы. - Орал, 2016. - 8 желтоқсан. - Б. 140-143.

2017

16. Ұлттық бидің дамуына қосқан қазақ балетмейстерлері / Қ.Д. Айтқалиева, Г.З. Кунарова // П.ғ.д., проф., Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері М.Е. Ержановтың 70 жылдық мерей тойына арналған «Заманауи Қазақстан мәдениетінің ұлттық құндылықтарын сақтау және дамыту» тақырыбындағы Республикалық ғылыми - тәжірибелік конференция материалдары. - Орал, 2017. - 2 қазан. - Б. 139-141.

2018

17. 5В040900 - Хореография мамандығының білім беру бағдарламасындағы кейбір мәселелер / Қ.Д. Айтқалиева // «Көркем шығармашылық: заманауи Қазақстандық мәдениеттің озық үлгілері, теория, әдіснама және тәжірибе синтезі» атты мәдениет және өнер факультетінің (көркемсурет - графика) құрылғанына 40 жыл толуына орай өткізілген республикалық ғылыми - тәжірибелік конференциясының материалдары. - Орал, 2018. - 2 қараша. - Б. 202-204.
18. Батыс Қазақстан өңірінің би өнері / Қ.Д. Айтқалиева // «Астана - хореография өнері саласындағы мәдениетаралық коммуникациялар және халықаралық ынтымақтастық орталығы» халықаралық ғылыми - практикалық конференция. - Астана, 2018. - 19-20 қазан. - Б. 126-130.

19. Би зергері - Шара / А.Қ. Бисенғали, Қ.Д. Айтқалиева // «Көркем шығармашылық: заманауи Қазақстандық мәдениеттің озық үлгілері, теория, әдіснама және тәжірибе синтезі» атты мәдениет және өнер факультетінің (көркемсурет - графика) құрылғанына 40 жыл толуына орай өткізілген республикалық ғылыми - тәжірибелік конференциясының материалдары. - Орал, 2018. - 2 қараша. - Б. 257-260.
20. Қ.Д. Дәурен Әбіровтің балетмейстерлік өнеріндегі ұлттық рухани құндылықтардың көрінісі / Қ.Д. Айтқалиева // М. Әуезовтің 120 жылдық мерейтойына арналған «Қазақстанның өнері мен мәдениеті: өзекті мәселелер және жаңа көзқарастар» атты Республикалық ғылыми - тәжірибелік конференция материалдары. - Астана, 2018. - 30 қараша. - Б. 136-142.
1. М. Әуезовтың «Айман - Шолпан» музыкалық пьесасындағы қазақтың халықтық - сахналық билерінің алғашқы үлгілері / Қ.Д. Айтқалиева // «Ұлттық бірегейлікті сақтау: теория және қазақстандық тәжірибе» атты республикалық ғылыми - тәжірибелік конференциясының материалдары. - Орал, 2018. - 30 наурыз. - Б. 17-19.

2019

2. Қазақ хореографиясының қалыптасуы мен даму аспектісіндегі Шара Жиенқұлованың шығармашылық және педагогикалық қызметі / Қ.Д. Айтқалиева, А.Қ. Утеева // ҚР Еңбек сіңірген әртісі, доцент Ж.А. Рахимованың 65 жылдығына арналған «Мәдениет, өнер және білім саласындағы педагогикалық тәжірибе мен инновациялар» атты халықаралық ғылыми - тәжірибелік конференция материалдар жинағы. - Орал, 2019. - 24 қазан. - Б. 4-10.

ҒЫЛЫМИ МАҚАЛАЛАРЫНЫҢ ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ ТРУДОВ

2000

1. Что нового в законе о труде / М. Уалов, К. Айтқалиева // Приуралье. - 2000. - 22 января.

2006

2. Қазақ халық биінің түрлеріндегі ерекшеліктер / Қ.Д. Айтқалиева // БҚМУ хабаршысы. - 2006. - №2. - Б. 72-75.

2009

3. Қазақ биін оқыту жүйесінде «Алтын қордағы» ұлттық билердің рөлі / Қ.Д. Айтқалиева // Вестник ЗКГУ им. М. Утемисова. - 2009. - №1. - Б. 126-131.

2010

4. Мәдени - тынығу жұмысы мамндығындағы студенттерге хореография сабағын оқыту ерекшеліктері / Қ.Д. Айтқалиева, Ж.Т. Мұқанбетова // Вестник ЗКГУ. - 2010. - №4. - Б. 110-115.

2012

5. Д. Әіровтің ғажайып ертегіге қойылған «Қарт Хоттабыч» балеті / Қ.Д. Айтқалиева, Г.Ж. Садыкова // Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті хабаршысы. - 2012. - №5-6. - Б. 125-127. - (Серия филологическая).

2013

6. Актуальные проблемы эстетического воспитания молодежи / К.А. Айтқалиева, К.К. Кадырбекова // Вестник ЗКГУ. - 2013. - № 1. - С. 95-99.
7. Д. Әбіровтің ғажайып ертегіге қойылған «Қарт Хоттабыч» балеті / Қ.Д. Айтқалиева // Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті. - 2013. - №5-6. - Б. 124-127. - (Филология сериясы).
8. Көрермендерін қуантатын «Мұрагер» / Қ.Д. Айтқалиева // Өркен. - 2013. - №4. - наурыз-сәуір. - Б. 9.
9. Шара Жиенқұлова би мектебінің тәрбиелік мәні / Қ.А. Айтқалиева // М. Өтемісов Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті хабаршысы. - 2013. - № 1. - Б. 89-94.

2016

10. К истории танцевального искусства казахов: танец «Кара жорга» / К.Д. Айтқалиева, Г.Т. Жумасейтова // Вестник ЗКГУ. - 2016. - №3. - С. 296-302.

2017

11. Highly qualified specialists' training in the field of music education / K.D. Aitkaliyeva, K.L. Kismetov // Man in India. - 2017. - Т.97. - №3. - P. 391-399.
12. «Калкаман - Мамыр» в сценическом претворении Казахского музыкального театра / Г.Т. Жумасейтова, К.Д. Айтқалиева // Вестник ЗКГУ. - 2017. - №2. - С. 334-342.

2019

13. Ұлттық балетмейстерлік өнерінің тарихындағы тұңғыш казак / Г.Т. Жумасеитова, К.Д. Айткалиева // БҚМУ Хабаршысы. - 2019. - №1. - Б. 332-339.

2020

14. Мәдени - тынығу жұмысы контекстіндегі хореографиялық пәндерді оқытудың педагогикалық негіздері / К.Д. Айткалиева, Ю.А. Сапарова // БҚМУ Хабаршысы. - 2020. - №4. - Б. 64-72.
15. Познание истории и культуры через мир хореографических образов / Г.Т. Жумасеитова, К.Д. Айткалиева // Вестник ЗКГУ. - 2020. - №4. - С. 235-243.

ӨМІРІ МЕН ЕҢБЕКТЕРІ ТУРАЛЫ ӘДЕБИЕТТЕР ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

2017

1. Айтқалиева Қарлығаш Дайырғалиқызы // БҚМУ Хабаршы. - 2017. - №4. - Б. 294.
2. Жолдошева, Н. Талант от Бога / Н. Жолдошева // Информбиржа. - 2017. - 1 июня. - №22.

ФОТОГРАФИИ



Поздравление с 50-летием. 2017 год













8 марта 2018 г.



18.09.2019 ж. Ә.И. Мәмбетова мерей тойы



МАЗМҰНЫ СОДЕРЖАНИЕ

Талант от бога.....	5
Айтқалиева Қарлығаш Дайырғалиқызы.....	10
Өнертану кандидаты Қарлығаш Дайырғалиқызы Айтқалиеваның ғылыми-педагогикалық қызметінің негізгі белестері.....	13
Основные даты жизни научно-педагогической деятельности кандидата искусствоведения Карлыгаш Дайыргалиевны Айткалиевой.....	17
Еңбектерінің библиографиясы. Библиография трудов.....	21
Электрондық оқулықтар. Электронные учебники.....	24
Ғылыми жетекшілігімен қорғалған магистрлік диссертациялар. Магистерские диссертации, выполненные под научным руководством.....	25
Халықаралық, республикалық конференцияларда жасалған баяндамалары, ғылыми хабарлары және қатысы. Доклады, научные сообщения и участие на международных, всесоюзных, республиканских конференциях.....	27
Ғылыми мақалаларының хронологиялық көрсеткіші. Хронологический указатель трудов.....	32
Өмірі мен еңбектері туралы әдебиеттер. Литература о жизни и деятельности.....	35
Фотографии.....	36

Басылымға жауапты:

Т.Е. Алимбекерова - ғылыми кітапхананың директоры

Құрастырған:

Г.И. Джанбаева - Ақпараттық технология және библиография
бөлімінің меңгерушісі

А.В. Погодаева - Ақпараттық технология және библиография
бөлімінің библиографы

Ответственный за выпуск:

Т.Е. Алимбекерова - директор научной библиотеки

Составители:

Г.И. Джанбаева - зав.отделом информационных технологий и
библиографии

А.В. Погодаева - библиограф отдела информационных
технологий и библиографии